

*Kuitti - esitelmä, si-
-hen nuorempi
Esim. sitogoniamitititi
Vammalan museon,
Johannes - Jaho*

Kertomus tarkastuksesta, jonka Hämeen Museon hoitaja maisteri Esko Sarasmo suoritti 7.10.65 Vammalassa Suomen Kumitehtaan omistaman Vännin talon puutarhassa rautaesineiden löytöpaikalla.

Liitteinä kartta- ja profiililuonnokset.

Tyrvään Seudun museon hoitaja Esko Pietilä ilmoitti illalla 5.10. että Vammalasta, paikalta jonka lähitienoilla on ollut rautakautisia kalmistoja, on soranotossa tavattu kivibauniosta puukonterra ja rautakärki. Koska Porin museon johtaja oli matkoilla, lähdin 7.10. paikalle tarkastamaan, olisiko työt keskeytettävä ja kutsuttava Muinaistieteellisen Toimikunnan edustaja paikalle.

Löydön tehneestä työryhmästä tuli paikalle työmiehet Timo Lammi ja Väinö Lehtimäki lapioineen, mutta ilmoituksen tehnyt Toivo Mahlamäki ei ollut tavattavissa. - Hän on aikaisemmin ollut mukana muinaiskaivauksissa ja laati havainnoistaan oheisen profiilipiirroksen.

Löytöpaikka oli vähänsellä hiekkaperäisellä kumpareella asumattoman Vännin talon puutarhassa. Siitä oli tarktorikaivuriä käyttäen isohkolta alalta kuorittu pintamaat pois ja alettu ajaa soraa Kumitehtaan tarpeisiin. Asemakaavassa paikka on merkitty katumaaksi, kerrottiin.

Kuoritulla alueella, länsilaidalla oli hajallaan rykelmä valikoituja latteahkoja luonnonkiviä, suurimmat 20 x 40 sm. Joukossa yksi tulen murentama mukurakin. Tällä kohdalla leikkauksessa oli - toisin kuin ympäristössä - kovettunutta harmaata savea, seassa punaiseksi palaneita muhkuroita ja murenevia tiilen näköisiä soransekaisesta savesta poltettuja nokareita. Lisäksi tässä kulttuurimaassa oli nokea, jokunen hiilensiru ja runsaanselaisesti ohuen vihertävän ikkunalasin siruja ja paloja vanhasta paksupohjaisesta pullosta. Lasitavara ilmeisesti oli 1800-luvun puoliväliä vanhemmalta ajalta.

Löydettyissä rautaesineissä oli palopatina ja tyyppiltään puukko voinee olla yhtä hyvin rautakautinen kuin nuorempikin. Mahlamäen havaintojen mukaan kiviladelmä, jonka hän Esko Pietiläle oli kertonut olleen pitkänomaan, oli lasipitoista kulttuurimaata vanhempi. Tavanomaiseksi hautaraunioksi sen kivet olivat liian valikoituja ja koko ladelmä tiivis ja aseteltu. Tunnuslöydöksiä, poltettua luuta, keramiikka tai klininkiä ei myöskään tavattu. - Käsien tehdyn saviruukun palat ovat Kumitehtaalla, ja

ja niitä en ole nähnyt. - Jotain seinämän tai perustuksen osaa se kuvauksesta päättäen voisi paremminkin olla.

On varsin mahdollista, että löydön paikalla jo pakanuuden aikana on asuttu, koska kalmistoja on lähituntumassa. Lisenssimies aatti Unto Salon tietämän mukaan on siinä ennen ollut kylän tonttialue. Tähän puutarkkaan näyttää myös aikanaan tuodun runsaasti maan parannusta, mm. oli soran päällä nyt vetistä harmaata savea kuoritun alueen pohjoissivulla.

Tällä erää soranottoa ei suoriteta jo kuorittua aluetta laajemmalla.

Tampereella 13.10.65.

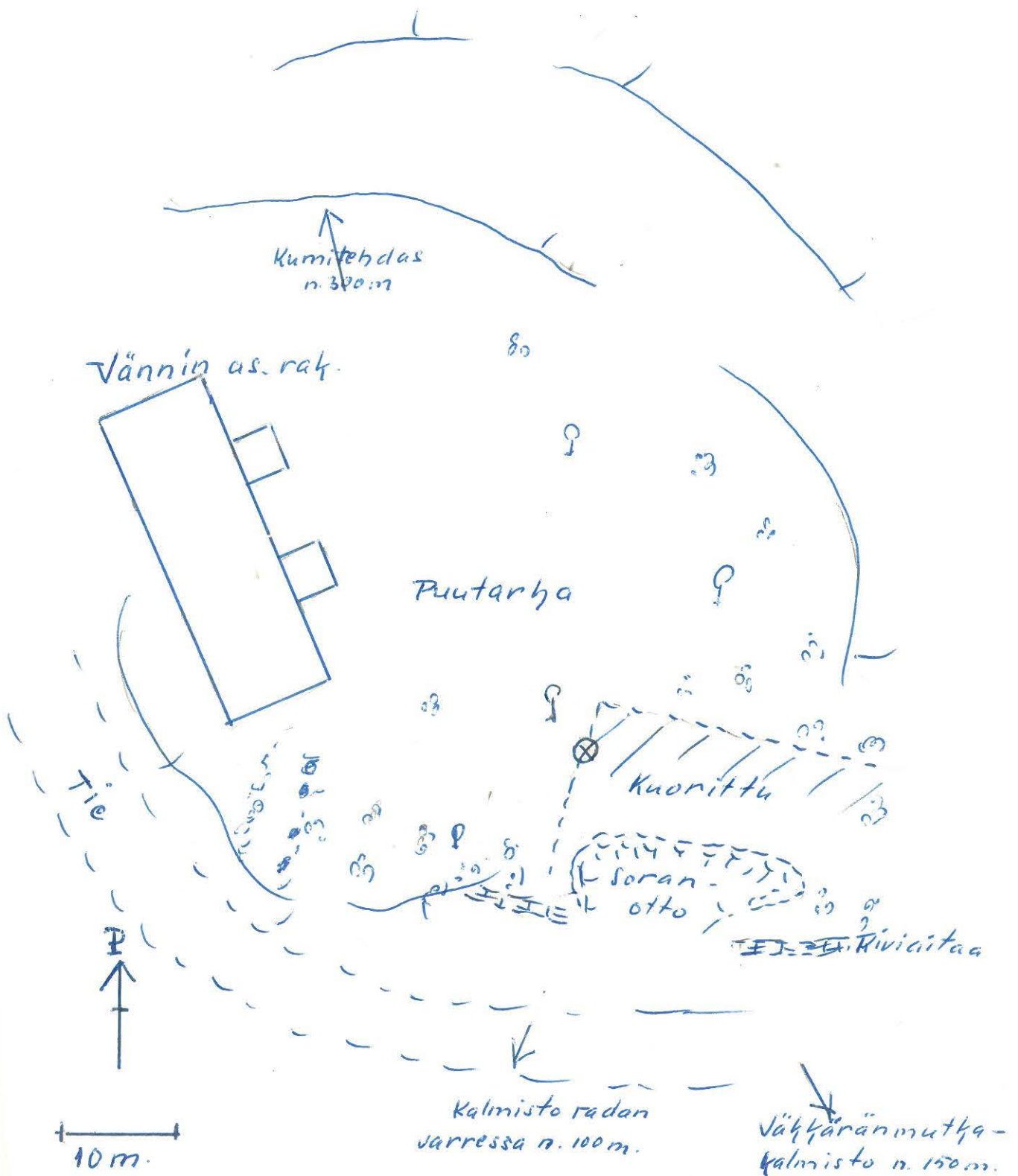
Esko Paronen

Jakelu: Kansallismuseo
Tyrvään Seudun museo
Satakunna Museo

TYRVÄÄ-VANMALA

VÄNNI-ti (Om. Suomen Kumitehdas)

⊗ puukonteran ja rautapiikin
löytöpaikka 5.10.-65.

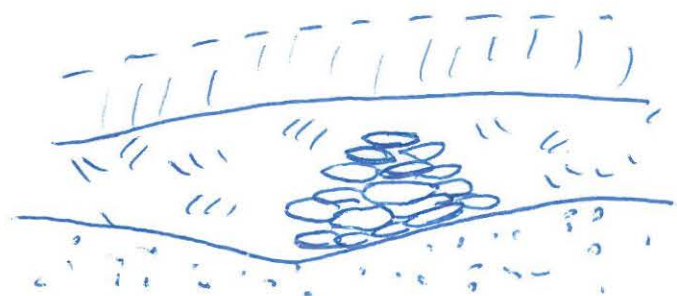

E. Sarasmon karttaluonnos 7.10.-65.

TYRVÄÄ, VÄNNIN TALO

(Om. Suomen Kumi-tehdas Oy)

Puukon terän ja rautapiihtin
löytöpaikka 5.10.-65.

Ruokamulta
(viety pois)

Kulttuurikerros

Pohjasora

Säännöllisesti tehty kivilatomus, leveys 50 sm, jäljellä 60 sentin
pituudelta. Kasan päällä hiiltä, tuhkaa ja poltettuja kiviä?

Prineet olivat n. 5 sm päärsä toisistaan, säännöllisesti asetel-
tuina, n. 30 sm päärsä latomuksen pohjoispäästä alimpien
kivien päällä.

Lisäksi löytynyt kasinoketjuja savimurteen paloja.

(Kopio Toivo Mählamaän piirroksesta
ja selostuksesta)

E.P.-mo.